

Pɔli la bataki lawa Kalatikailu ma Kalatikailu

Kumakan men ye Kitabu seniman jin kɔndɔ

Kitabu seniman ye sebeni Pɔli le bolo ka a lawa lemeninya mɔɔilu ma men ye Kalati. Wo bee sebeni kitabu Keladenilu la Kewali kɔndɔ suran 13 a ni suran 14.

Nba, Isa la baara damira waati, lemeninya mɔɔ siyaman tere ye Yahudiyailu le ri. ("Yahudiyailu" ni "Isirayeli" wo bee ye tɔɔ kelen de ri). Yahudiyailu men lemeninyara Isa ma ie ka lɔn kɔ Mɔɔ Suwandini le, nabilu kumara a la kɔrɔ. Alu ma Isa la karan lɔn ikɔmi dina kura le. Alu la miriya ye, Isa la karanya ma, a ye ie la dina le dafa la, ikɔmi Alla ka fɔ ja men ma. Ka a ma sɔrɔn, alu lemeninyara, kɔni alu ma ie la dina sariya sila si bila, Nabi Musa la Tawureta a ni Nabi Dawuda la Yabuur. Ie ma si bila. Alu ka lɔnni mi sɔrɔn Isa fe, ie ka fanan la wo kan.

Kɔnɔrɔfili si te wo rɔ ka a masɔrɔn Alla la kumakan tere ye wala Yahudiyailu le ma. Kɔni Isa la karandenilu ka a la kumakan nase siya gbere mɔɔilu ma waati men na, kɔnɔrɔfili ka siya gbere mɔɔilu mira. Siya gbere mɔɔ men lemeninyara Isa ma, alu ma sɔn Yahudiyailu la namun tala ka a la ie ka lɔnin kan, ie ka men sɔrɔn Isa la, ka a masɔrɔn Isa la karan ka woilu wasa.

Ka a masɔrɔn wo fe, Yahudiya lemeninyamɔɔilu ma kuma kujɛ siya gbere mɔɔilu fe, ka a masɔrɔn jinilu ma kɔjii ke. Yahudiya lemeninyamɔɔilu ka a fɔ ko lemeninyamɔɔ men ma kɔjii ke ma kisiba bere

sorɔn. Pɔli ka a mɛn tuma mɛn ai le ye kuma wo fɔla, a ka ie sɔsɔ ka a fɔ ko ni an di kisi sorɔn Isa la saraka sababu la, an makɔ sa kɔjii la kɔsa an di kisi sorɔn. A ma a fɔ ko kɔjii kɛ a ma jɪ. A ka fɔ ko kɔjii kɛ ti an kisila; an ti se kisila sila si fɛ. Isa kelen pe la saraka le ri se wo kɛla.

Sɔsɔli la mɛn ye Yahudiya lemeninyamɔɔilu ni siya gbɛɛ lemeninyamɔɔilu tɛma wo ri se hankili dila an ma. Sariya doilu ye dina rɔ an di se woilu bonyala, kɔni a ti se an kisila. Namun doilu ye ye an di se bilala namun sila woilu kan. An ti se jatela ikɔmi a diya bɔyani kɔ an di kisi sorɔn. A ka gbelen dooni ka bɛɛ jafɔ, kɔni Alla la kitabu seniman wo di se hankili dila an ma ka a jayen.

Kebi Pɔli ka bataki lawa Kalati lemeninyamɔɔilu ma, a ri se an karanna ka bila lemeninya a rɔ. Lemɛninyamɔɔilu la sariya fɔlɔ le kaninteya ri. Nin Seniman ye lemeninya mɔɔilujusu rɔ, wo fanan ye sila yirakala ie la ka lɔ Alla ma. Wɔ le tɔnɔ ye a la, ni wo tɛ Setana ri bɔ fɛɛ su bɛɛ la ka ai la lemeninya tijan, ka ai lɔ sila gbɛɛ ma mɛn ye kojuu sila ri. Alla ye an tanka wo ma. Amina!

¹ Sɛbɛ jɪn farani nde Pɔli le la, nde mɛn ye ke-laden di. Mɔɔilu ma n suwandi baara wo kanma. Mɔɔ si ma n kelaya. Ɛɛn, n kɛra keladen de ri ka fara Isa Nenematɔmɔnin de la, a ni an Fa Alla mɛn ka a lawuli ka a bɔ saya rɔ. ² Nde ni an badenma mɛnilu bɛɛ ye n tɔrɔfɛ yan, an ye sɛbɛ jɪn nawala lemeninyamɔɔilu la dɛkuruilu le ma, mɛnilu ye Kalati jamana rɔ. ³ An Fa Alla a ni Maari Isa Nenematɔmɔnin ye jɪmaya kɛ ai ye, ka jususuma di ai ma. ⁴ Isa Nenematɔmɔnin de ka a jɛɛ kɛ saraka ri

an na kojuuulu kosɔn, sa a ri an bɔ dunuɲa juu ɲin fanka kɔrɔ, baa an Fa Alla sawo tɛrɛ ye wo rɔ. ⁵ A tɔɔ ye gbiliya kadawu. Amina!

Kibaro ɲuma kelen pe le ye ye

⁶ N da kabannakoya kojuuya ka a masɔrɔn Alla mɛn ka ai kili ka fara Nenematɔmɔnin na ɲumaya la, ai ra ai kɔdon wo la jona jona, ka wa kela gbɛrɛ kɔ. ⁷ Kɔni kela gbɛrɛ tɛ wo ri de! Mɔɔ doilu le ye ai kɔndafilila ten. Alu ye a fɛ ka Nenematɔmɔnin na kibaro ɲuma yɛlɛman. ⁸ Kɔni an ka kibaro ɲuma mɛn nase ai ma, ni fen fen ka kela gbɛrɛ lase ai ma, mɛn ni fɔlɔman wo tɛ kelen di, danka ye wo tii kan, hali ni a kɛra andeilu ri, wala sankolorɔ mɛlɛka do ri. ⁹ An ka mɛn fɔ ai yɛ kɔrɔman, n di wo fɔ ikɔ ko ai sɔnda kibaro ɲuma mɛn ma, ni mɔɔ mɔɔ ka kela gbɛrɛ lase ai ma, mɛn ni fɔlɔman wo tɛ kelen di, danka ye wo tii kan kadawu!

¹⁰ A ye di? N ye a ɲininna ka n jɛrɛ diya mɔɔilu ye wa, wala Alla ye wa? N ye a ɲininna ka mɔɔilu hɛnɛ wa? Wo kuma tɛ! Ni n tɛrɛ ye a fɛ ka mɔɔilu hɛnɛ fɔlɔ, n tun tɛna kela Nenematɔmɔnin na baaraden di.

Alla ka Pɔli bila a la baara la ɲa mɛn ma

¹¹ N badenmailu, n ye a fɛ ai ye a lɔn ko n ka kibaro ɲuma mɛn nase ai ma, wo ma fara mɔɔ la.

¹² N ma a sɔrɔn mɔɔ si la. Mɔɔ ma n karan a la fanan. Kɔni Isa Nenematɔmɔnin jɛrɛ le ka a yiraka n na.

¹³ N tɛrɛ ye taamala Yahudiyailu la dina sila kan ɲa mɛn ma fɔlɔfɔlɔ, ai ra wo mɛn. N tɛrɛ ye Alla la jama tɔrɔla foo ka a dan natamin kojuuya. N tɛrɛ ye a ɲininna ka a ratipan fewu. ¹⁴ N jɛrɛ siya mɔɔilu

tɛma, n tɛɛ ye wala ɲɛfɛ Yahudiyailu la dina sila kan ka tamin n kanyanɔɔn ma fan ba kan, baa n benbailu la landailu tun ka gbɛlɛn n ma kosɛbɛ.

¹⁵ Kɔni ka a tɛɛn n ma sɔrɔn fɔlɔ, Alla ka n suwandi ka n bila a dan na. A ka n kili ka fara a la ɲumaya la. A diyara a yɛ tuma mɛn na ¹⁶ka a Dencɛ yiraka n na sa n di a la ko fɔ siya gbɛɛ mɔɔilu yɛ, n ma hankili ɲinin mɔɔ si la. ¹⁷N ma wa Jerusalemu ka hankili ɲinin keladen fɔlɔilu la. N wara Arabu jamana rɔ i kɔrɔ. Wo kɔ rɔ, n ka n kɔseyi ka wa Damasi so kɔndɔ.

¹⁸San sawa taminni kɔ, n wara Jerusalemu, sa n ni Kefasi* ri kuma an ɲɔɔn fɛ. N ka tele tan ni loolu kɛ a tɔrɔfɛ. ¹⁹Kɔni n ɲa ma la keladen tɔilu si kan, fo Maari Isa doocɛ Yakuba.

²⁰Nde ye mɛn sɛbɛla ka a di ai ma, wuya tɛ wo ri. N ye wo lasereyala Alla ɲana. ²¹Wo kɔ rɔ, n wara Siri ni Silisi jamanailu rɔ.

²²Kɔni lemeniyamɔɔilu la dɛkuru mɛnilu sidini Nenematɔmɔnin ma Jude mara rɔ, woilu tun ma nde yen, alu tun ma n lɔn. ²³Alu ka a mɛn ten de dɔrɔn ko: «Mɛn tɛɛ ye an tɔrɔla fɔlɔfɔlɔ, wo ye lemeniya ko lasela mɔɔilu ma sisen, a tɛɛ ye a ɲininna ka lemeniya ko mɛn tɲan fɔlɔfɔlɔ.» ²⁴Wo kɛra sababu ri alu ka Alla tando nde la ko kosɔn.

2

Keladen tɔilu sɔnda Pɔli rɔ

¹Nba, san tan ni naanin taminni kɔ, nde ni Barinabasi wara Jerusalemu ikɔ tuun. N wara Tite fanan di. ²N na wa kun kɛra mɛn di Alla le ka a fɔ n ye ko n ye wa. N seni ye, n ye kibaro ɲuma mɛn

* **1:18** Kefasi Simɔn Piyɛri, kɔnin.

nasela siya gberɛilu ma, n ka wo yiraka mɔɔbailu la ie la ɲɔnyen dɔ ka a ɲafɔ ie ye. N ka wo ke ka a masɔrɔn n tun tɛ a fɛ n na baara ye ke baara fuu ri, n tun ka mɛn ke kɔrɔman na, a ni n tɛrɛ ye mɛn kan wo waati la. ³ Ni wo tɛ, hali n taamaɲɔɔn Tite mɛn ye Kɛrɛkika ri, alu ma a diyagboya ko a ye kojiikɛ. ⁴ Kuma wo kɛra ka a masɔrɔn wuyafɔla doilu tun ka alu jɛrɛ ke ikomin lemeniyamɔɔilu, ka alu dokon ka don an tɛma. Baa Isa ɲenematɔmɔnin ka an kanhɔrɔya ɲa mɛn ma, alu tɛrɛ ye a fɛ ka wo lakɔrɔsi bundu le rɔ. Alu tɛrɛ ye a fɛ ka an ke ɲɔnilu ri ikɔ tuun. ⁵ Kɔni an ma sɔn ie rɔ hali waatini, sa kibaro ɲuma ri to ai jusu rɔ, kibaro ɲuma mɛn ye tupa ri.

⁶ Kɔni mɔɔilu tɛrɛ ye mɛnilu jatela ɲemɔɔilu ri, woilu ma fosi la n na kibaro ɲuma kan, n ye mɛn nasela mɔɔilu ma. Ni mɔɔilu ye ie jatela ɲemɔɔilu le ri, wo tɛ n ɲana foyi ri, baa Alla tɛ mɔɔ bɔla mɔɔ rɔ. ⁷ Kɔni alu jɛrɛ ka a ɲayen ko Alla de ka baara karifa nde la ko n ye kibaro ɲuma lase kojiikɛbalilu ma, ikomin a ka baara karifa Piyɛri la ɲa mɛn ma ko a ye a lase kojiikɛlailu* ma. ⁸ Baa Alla ka Piyɛri ke kojiikɛlailu la keladen di ɲa mɛn ma, a ka nde fanan ke siya gberɛilu la keladen di wo ɲa le ma. ⁹ Yakuba ni Kefasi ni Yuhana mɛnilu tɛrɛ ye jatela ɲemɔɔbailu ri, woilu jɛrɛ ka a ɲayen ko Alla le ka ɲumaya ke n ye ka n kelaya. Wo le rɔ, alu ka ie bolo don Barinabasi ni nde bolo, ka a yiraka an na ko an bɛɛ ye baarakɛɲɔɔnilu le ri. An bɛnda a ma ko andeilu ye wa kibaro ɲuma lase siya gberɛilu

* **2:7** kojiikɛlailu kojiikɛ ko mɛn ye seɓɛ ɲin dɔ wo kuma ye fɔla Yahudiyailu la ko le rɔ.

ma, woilu fanan ye wa wo lase kojiikelailu ma.
¹⁰ Alu ka ko kelen jinin an fe ko an ye an hankili
 to fantanilu rɔ. N fanan tere ye n dajala ka wo ke
 tuma beɛ.

Pɔli ka Piyeri jalaki Antiyɔci

¹¹ Nba, Kefasi nara Antiyɔci so kɔndɔ tuma men
 na, n ka a sɔsɔ gbɛ ni gbɛ rɔ, baa a ka ko men ke,
 wo ma ben fewu. ¹² Ka a masɔrɔn sani Yakuba
 la keladenilu ye na, Kefasi ni ye mɔɔilu tere ye
 damunun kɛla kelen di, badenma menilu ye siya
 gbɛɛilu ri. Kɔni Yakuba la keladenilu nara tuma
 men na, a ka a jere mabɔ siya gbɛɛ woilu la. A ma
 sɔn a ni woilu ye damunun ke kelen di wo kɔ, baa
 a silanda mɔɔilu ye, menilu kan ko siya gbɛɛilu ka
 kan ka kojiike. ¹³ Badenma jɔɔn ma menilu tere
 ye Yahudiyailu ri, wo tɔilu ka ie bila Piyeri kɔ a la
 filankafuya rɔ. Wo kɛra sababu ri hali Barinabasi
 ka a bila ie kɔ. ¹⁴ N ka a yen tuma men na ko alu
 te taamala ka telen kibaro juma sila kan, men ye
 tɔna ri, n ka a fɔ Kefasi ye ai beɛ jana ko: «A ye
 di? Ile men ye Yahudiya ri, ni ile ka Yahudiyailu
 la landailu bila ka i ke ikomin siya gbɛɛilu, nfen
 de kosɔn i ye siya gbɛɛilu diyagboyala ko alu ye
 Yahudiyailu la landa latelen?»

Mɔɔilu ye kisila lemeniya le rɔ

¹⁵ An ye Yahudiya jɛɛwolo le ri. An te ko-
 juukelailu ri siyailu tema. ¹⁶ Kɔni an ka a lɔn ko
 mɔɔ si ti se kɛla mɔɔ telenni ri ka fara Nabi Musa la
 sariya labatoli la. Ɛɛn, telenbaya ye kɛla ka a fara
 lemeniya ma Isa Nenematɔmɔnin ma gbansan. Wo
 le kosɔn, an fanan lemeniyani Isa Nenematɔmɔnin
 ma. Mɔɔ ri ke mɔɔ teleni ri ka fara lemeniya ma Isa

Nenematōmōnin ma, Nabi Musa la sariya labatoli tɛ. Baa mɔɔ si tɛ kɛla mɔɔ telenni ri ka fara Nabi Musa la sariya labato ja ma.

¹⁷ Nba, ni an ye telenbaya jininna gbɛ rɔ Nenematōmōnin ladeɗ dɔ, an ye a yirakala wo ja kelen de ma ko an ye hakeɗii le ri ikomin siya gbɛɛ mɔɔilu, wo ye a yirakala yɛ ko Nenematōmōnin ye an seɓɛ donna hakeɗa ma wo rɔ wa? Wo kuma te!
¹⁸ N ka sariya mɛn to ye, ni n ka n kɔseyi wo ma ikɔ, n ye a yirakala ko n ye sariyatɔjanna le ri. ¹⁹ Wo rɔ, sariya labatoli nde jɛɛ sani sariya rɔ, wo rɔ n ye jenemaya rɔ Alla yɛ. Nde ni Nenematōmōnin gbɔngbɔnda jiri kan kelen di. ²⁰ Nde sa n ninna butun, Nenematōmōnin de ye a ninna n fari rɔ. N ye dunuɗarateɛ mɛn kɛla faribanku jin dɔ sisen, n ye wo kɛla lemɛniya le rɔ Alla Dence yɛ, mɛn ka n kanin ka a jɛɛ nin di n kosɔn. ²¹ N ti sɔn ka n ban Alla la jumaya rɔ. Baa ni mɔɔ ri se kɛla mɔɔ telenni ri ka fara sariya labatoli la, Nenematōmōnin sani le wo rɔ gbansan!

3

Alla ye mɔɔ jatela mɔɔ telenni ri ka fara lemɛniya le la

¹ Ai Kalatikailu, ai ye kɔmɔɔilu ri! Yon de ka ai lafili? Isa Nenematōmōnin ka saya mɛn kɛ gbɔngbɔn jiri kan, nde ka wo yiraka ai la ka a gbɛ. ² N ye a fɛ ka ai maɗininka jininkali kelen ma: Ai ka Nin Seniman sɔrɔn di? Ai ka wo sɔrɔn ka a masɔrɔn sariya labatoli le ma wa, wala ka a masɔrɔn lemɛniyala kibaro juma le rɔ, ai ka mɛn namɛn? ³ Nfenna ai kɛra kɔmɔɔilu di wo rɔ? Ai nɔ sila mɛn taama damirala Nin Seniman na sebaaya

rɔ. A ye di? Ai ye a fɛ ka a laban a jɛrɛ le sebaaya rɔ wa? ⁴ Ai ka ko siyaman mupɔn ai ma. Wo kɛra ko fuu ri wa? Ni wo kɛra fuu! ⁵ Alla mɛn ye Nin Sɛniman dila ai ma ka kabannakoilu kɛ ai tɛma, a ye wo kɛla ka a masɔrɔn ai ye Nabi Musa la sariya labatola wa, wala ka a masɔrɔn ai lemɛniya kibaro juma ma, ai ka mɛn namɛn wa?

⁶ Nba, Iburahima don? «Iburahima lara Alla la ja mɛn ma; wo le kosɔn, Alla ka a jate mɔɔ telenni ri,» ⁷ wo rɔ ai ye a lɔn ko mɛn wa lemɛniya wo le Iburahima den de ri. ⁸ A sɛbɛni Alla la kitabu kɔndɔ fɔɔfɔɔ ko Alla ri siya tɔilu kɛ a jɛrɛ jɔkɔrɔ mɔɔ telenilu ri ka fara ie la lemɛniya le la. Wo le kosɔn, a sɛbɛni ko a ka kibaro juma lase Iburahima ma fɔɔ ko: «Siyailu bɛɛ ri Alla la jumaya sɔrɔn ile le fɛ.» ⁹ Awa, mɔɔ mɔɔ wa lala Alla la ikomin Iburahima lara Alla la ja mɛn ma, wo bɛɛ ri Alla la jumaya sɔrɔn.

¹⁰ Mɔɔ mɛnilu ra alu la lemɛniya la sariya labatoli kan, woilu bɛɛ dankani. Baa a sɛbɛni Alla la kitabu kɔndɔ ko: «Mɔɔ mɛnilu tɛ Alla la sariya sɛbɛnilu bɛɛ labatola, wo tiilu bɛɛ dankanin de.»

¹¹ A gbɛni le ko mɔɔ si tɛna kɛla Alla jɔkɔrɔ mɔɔ telenni ri ka fara sariya labatoli la. Baa: «Mɔɔ telenni a ye dunupa ratɛla landanya le rɔ.» ¹² Kɔni ka Alla la sariya labato, a ni ka lemɛniya Alla ma, woilu tɛ kelen di muumɛ. Baa: «Mɔɔ mɛn ka sariyailu bɛɛ labato, wo ri kɛ ie la dunupalatɛɛ kun di.»

¹³ Nɛnematɔmɔnin ka an kunka dankale la, mɛn ye mɔɔilu kan sariya kosɔn. Dankawo ye a kan an na nɔ rɔ. Baa a sɛbɛni ko: «Mɔɔ mɔɔ dunni jiri la, wo tii dankani.» ¹⁴ Isa Nɛnematɔmɔnin ka wo kɛ sa

Iburahima la duwawu ri se siya gberailu ma, a ni an bɛɛ ri Nin Seniman sɔrɔn landanya le rɔ.

Nabi Musa la sariya ni Alla la teriya

¹⁵ N badenmailu, n di misali di ka a bɛn an na landailu le ma. Ni mɔɔ do ka teriya sidi ka ban, mɔɔ si kana teriya wo lasa, mɔɔ si kana do la teriya wo kan. ¹⁶ Awa, Alla ka teriya sidi Iburahima ni a bɔnsɔn na. A ma sɛbɛ ko «a bɔnsɔnilu» ikomin bɔnsɔn siyaman de ko. Ɛɛn, a sɛbɛni ko «i bɔnsɔn.» Wo kɔrɔ le ko «i bɔnsɔn» kelen de ri, mɛn ye Nenematɔmɔnin di. ¹⁷ N ye a fɛ ka mɛn fɔ, wo le jɪn di: Sariya mɛn nara san kɛmɛ naanin ni san bisawa Alla la teriya kɔman ti se ka Alla la lahidi ban. Kɔni sariya wo ti se ka Alla la teriya lasa ka Alla la lahidi bɔ a nɔ rɔ. ¹⁸ Baa ni cɛta ye sɔrɔnna sariya labatoli le rɔ, a tɛ sɔrɔnna lahidi rɔ butun. Kɔni Alla ka wo di Iburahima ma lahidi wo sababu rɔ.

Sariya siikun ye mɛn di

¹⁹ Nba, sariya kun ye mun di? A siira, sa an di sariya tɪnan koilu lɔn haan lahidi den wa sɔrɔn waati mɛn, lahidi mɛn sidini. Mɛlɛkailu ka sariya wo di ka a fara kumalataaminna le la ²⁰ Ni kumataaminina ye ye, mɔɔ kelenna ko tɛ wo ri. Kɔni lahidi la ko rɔ, Alla kelen pe le wo ri.

²¹ A ye di wo rɔ? Nabi Musa la sariya ye Alla la lahidilu sɔsɔla le wa? Wo kuma tɛ! Ni sariya dira mɔɔilu ma, mɛn tun di se jɛnemaya dila ie ma, mɔɔilu tun di jate mɔɔ telenilu ri ka fara sariya wo la. ²² Kɔni sɛbɛli kuma wo le nɔ an bilana kaso la an julumun dɔ, sa Alla ri a la lahidi dafa lemɛniyamɔɔilu yɛ ka fara ie la lemɛniya la Isa Nenematɔmɔnin ma.

²³ Sani lemeniya waati ye se, sariya tere ye an konogbenna ka an ke ikomin kasodenilu. An tora ten haan ka lemeniya makono, men nato bola gbe ro. ²⁴ Wo ro, sariya wo kera ikomin an na korosiba foo Nenematomonin na waati, sa an di jate moo telenilu ri ka fara lemeniya la. ²⁵ Lemeniya nala sisen, an te korosiba wo bolo butun.

²⁶ Baa ai bee ra ke Alla denilu ri ka fara lemeniya la, lemeniya men ye ai badila Isa Nenematomonin ma. ²⁷ Ai men sunda jii ro Nenematomonin too ro, ai badini Nenematomonin ma.

²⁸ Wo le koson, faranfasi te Yahudiyailu ni siya gberailu tema butun, wala jonilu ni haronilu tema, wala ce ni muso tema. Baa ai bee ka kan Isa Nenematomonin ma. ²⁹ Ni ai ye Isa Nenematomonin ta le ri, ai fanan ye Ibrahima bonsenilu le ri. Ceta la le ile ri ikomin lahidi men taani.

4

¹ Nba, n ye a fe ka men fo, wo le jin di: den de ye a fa cetala ri. A fa la fen bee ri ke a ta ri. Hali wo, a denninya waati, a ni jon bee ka kan. ² Ka a to denninya ro, a tere ye a denmamiralailu ni a denmakololailu la fanka le kororo foo ka wa se a fa la waati lateeni ma. ³ Andeilu fanan tere ten de. An tere ye denninya ro tuma men na, an tere ye dunupa koilu fanka le kororo, ka ke woilu la jonilu ri. ⁴ Koni Alla la waati lateeni sera tuma men na, a ka a dence lana. Muso le ka a saron. A saron da Nabi Musa la sariya kororo, ⁵ sa a ri mooilu kunka, menilu ye sariya kororo. Wo ro, an kera mooilu ri, Alla ye menilu mirala ikomin a denilu.

⁶ Jon, ikomin ai ye Alla denilu ri, a ka a Dence Nin nana an ma. Nin Seniman wo ye a kela, an ye

Alla kilila ko: «an Baba, an Fa!» ⁷ Wo le rɔ, i tɛ jɔn di butun, i ye Alla den de ri sisen. Ikomin i ye Alla den di, a ra mɛn dabɛn a denilu bɛɛ yɛ, i fanan di wo sɔrɔn ale baraka rɔ.

Pɔli haminni Kalatikailu la ko rɔ

⁸ Fɔlɔfɔlɔ, ka a tɛrɛn ai tun ma Alla lɔn fɔlɔ, ai tɛrɛ ye jinailu la jɔnya le rɔ. Woilu tun tɛ batofen sebɛɛilu ri. ⁹ Kɔni sisen ai ka Alla lɔn; tujɔ le Alla ka ai lɔn. Ai ye a fɛ ka wa dunujɔ ko barakatanilu le kɔ ikɔ wo rɔ wa, wo mɛnilu tɛ foyi jala ai ma? Ai ye a fɛ ka kɛ woilu la jɔnilu ri kokura wa? ¹⁰ Ai ye lɔn doilu jatela lɔn bailu ri ka woilu bonya, a ni karo doilu a ni waati doilu a ni san doilu. ¹¹ Aa! N da hamin ai la ko la, ko n ka baara mɛn kɛ ka ai madɛmɛn, wo bɛɛ ri kɛ baara fuu ri.

¹² N badenmailu, n ye ai madiyala ko ai ye ai jɛrɛ kɛ ikomin nde ye jɔa mɛn ma, baa n ka n jɛrɛ kɛ ikomin ai ye jɔa mɛn ma. Ai ma kojuu si kɛ n na. ¹³ Ai ka a lɔn ko jankarɔ le ka a kɛ n sera ai wara ka kibaro juma lase ai ma fɔlɔfɔlɔ. ¹⁴ N na jankarɔ ka ai tɔrɔ kosebɛ, kɔni ai ma n dooya, ai ma ai kɔdon n na. Ai ka n mira kojuma, ikomin ai tun di Alla la mɛlɛka wala Isa Nenematɔmɔnin jɛrɛ mirala jɔa mɛn ma. ¹⁵ Ai sewani tɛrɛ kosebɛ. Sewa wo wani mi? N ye sereya di ko ni a se tɛrɛ ai ye wo lɔn, ai tun di ai jaden bɔ ka a di n ma. ¹⁶ Ai ye n jatela ai juu ri baa n ka tujɔa fɔ ai ye wa?

¹⁷ Karanmɔɔ wuya fɔlailu ye alu rajala kosebɛ ai la ko rɔ, kɔni alu tɛ wo kɛla kun juman na. Baa alu ye a fɛ le ka n ni ai fara ka an bɔ an jɔɔn na, sa ai ri ai raja ka wa ie kɔ. ¹⁸ Ni ai ka ai raja kojuma kɛla tuma bɛɛ, wo ka jɔi. Ai kana wo kɛ n jana gbansan. ¹⁹ N denilu, n ye tɔrɔla ai la ko rɔ kokura

ikomin muso mēn ye tin ma. N di tərɔ ten haan Nenematəmōnin ye don ai rɔ tuma mēn na. ²⁰ A loo ye n na sisen ka kē ai tēma, sa n di se kumala ai ye ja gbere ma. Baa n da kōndafilī ai la ko rɔ.

Saran ni Hajara la ko

²¹ Nba, ai mēnilu ye a fē ka tɔ Nabi Musa la sariya le kərɔ, ai ye n jabi: Sariya wo ka mēn fɔ, ai ma wo lɔn wa? ²² Nba a sēbēni ko Iburahima ka dence fila sərɔn. Jɔnmuso ka kelen sərɔn a yē, hərɔnmuso ka a tɔ kelen sərɔn a yē. ²³ Jɔnmuso den sərɔnda ikomin cē ni muso ye den sərɔnna ja mēn ma tuma bēē. Kōni hərɔnmuso den sərɔnda ka a kē lahidi den de ri, Alla tun ka lahidi mēn ta Iburahima yē.

²⁴ Misaliya gbere fanan ye tariku wo rɔ. Nba, muso fila woilu ye teriya su fila yirakala. Teriya mēn sidira Sinayi koyinkē kan, Hajara ye wo le yirakala. Ale ye den mēnilu sərɔnna, woilu ye jɔnilu le ri. ²⁵ Hajara le ye Sinayi koyinkē misali ri, mēn ye Arabu jamana rɔ. Hajara le ye Jerusalem misali fanan, mēn ye ye bi. Baa Jerusalem wo ni a la mɔɔilu ye jɔnya le rɔ. ²⁶ Kōni Alla la Jerusalem mēn ye sanma, wo hərɔyani le ri. Ale le ye ikomin an na. ²⁷ Baa a sēbēni Alla la kitabu kōndɔ ko: «ile muso densərɔnbali, ile mēn tē den sərɔnna, i ye sewa ka jaalen kosebē! Jɔn, ile mēn ma tin tərɔ lɔn, i ye i sewakan ba labɔ! Baa muso mēn da bila, wo denilu ri siyaya ka tamin muso cētii ta kan.»

²⁸ Wo le rɔ, n badenmailu, ai ye lahidi denilu de ri, ikomin Isiyaka. ²⁹ Jɔnmuso den sərɔnda ikomin cē ni muso ye den sərɔnna ja mēn ma tuma bēē. Hərɔnmuso den sərɔnda ikomin cē ni muso ye den

soronna ja men ma, koni den farara Nin Seniman na. Nba, wo tuma jonmuso den ka horonmuso den wo toro. Hali bi a ye ten de. ³⁰ Koni a sebeni Alla la kitabu kondɔ di? A sebeni ko: «Jonmuso ni a dence gben, baa horonmuso dence ri a fa ceta. Jonmuso dence sen te a ro muume.» ³¹ Wo le koson, n badenmailu, an te jonmuso denilu ri; an ye horonmuso denilu le ri.

5

Nenematɔmonin ka an horɔya

¹ Nenematɔmonin ka an horɔya, sa an di ke mɔɔ horɔyani jere jere ri. Wo le ro, ai ye ai rajala. Ai kana son mɔɔilu ye ai bila sariya jonya ro kokura.

² Ai ye ai tolo malɔ! Nde Poli kan ko ni ai sonda mɔɔilu ye ai kojiike, Nenematɔmonin ka baara men ke ai ye, wo te foyi ja ai ma. ³ N ye a fola iko ko mɔɔ mɔɔ wa son mɔɔilu ye a kojiike ten, fo wo tii ye Nabi Musa la sariya bee labato; diyagboya le wo ri. ⁴ Ai menilu ye a pininna ka ke mɔɔ telen ri ka fara Nabi Musa la sariya la, ai ra ai jere fara Nenematɔmonin na. Ai ra ai kodon Alla la jumaya la.

⁵ Koni andeilu, an jii ye a kan ko Alla ri an jate mɔɔ telenni ri. Nin Seniman ye an demenna ka wo le makono ka fara an na lemɛniya la. ⁶ Baa ni mɔɔ sidini Isa Nenematɔmonin ma, kojiike te foyi ri butun, kojiikebaliya fanan te foyi ri butun. Men ye ko ba ri, wo ye lemɛniya le ri, lemɛniya men ye mɔɔ lɔla kewalilu kɛla kaninteya koson.

⁷ Ai tere ye ai borila kopuma! Yon ka ai la sila tee, ka ai mabali tupa labatola? ⁸ Mabalili wo ma bo ale ro, men ka ai kili. ⁹ «Leben fitinin di buru

siyaman nawuli ka a funun.» ¹⁰ Nba, n lani ai la ko ai la miriya a ni n na miriya a ri kanya, baa an bee sidini Maari ma. Koni maa men ye ai hankili naaminna, wo tii ri a sara saron, a kera maa su su ri.

¹¹ N badenmailu, ni n ye maaïlu kawandila folo ko alu ye kojiike, nfenna maaïlu ye n torola? Ni n ye maaïlu kawandila ten, Nenematamnin faa ko gbongbon jiri kan, wo tun tena gbala maa si la.

¹² Maa menilu ye ai lamaala, woilu ka kan ka ie jere ceya diya tee!

Lemeniyamaaïlu ka kan ka taama ja men ma

¹³ N badenmailu, Alla ka ai kili sa ai ri ke maa horyanilu ri. Koni ai kana horya ko wo ke sababu ri ka ai farikolo diyana koilu ke. Ee! Ai ye ai joon demen, kaninteya koson. ¹⁴ Baa Alla la sariya bee ye saronna jin kuma kelen de kondo ko: «I ye i maa joon kanin ikomin i jere.» ¹⁵ Ni ai ka ai joon cin ka ai joon rafarafara, ai ri ai jere tjan.

¹⁶ N ye a folo ai ye ko ai ye taama ka a ben Nin Seniman na sila ma, wo ro nata juu menilu ye ai fari ro, woilu te ai lo kojuu kela habadan. ¹⁷ Baa nata juu menilu ye ai fari ro, woilu ye Nin Seniman sosola. Nin Seniman fanan ye woilu sosola. Alu ye ie joon kelela. Wo ro, ai ye a fe ka men ke, ai ti se wo kela. ¹⁸ Koni ni ai ye taamala ka a ben Nin Seniman na sila ma, ai te Nabi Musa la sariya fanka koro butun.

¹⁹ Farikolo ye baarada men kela, wo le jin di, bee ka a lon: jatoya ni ko nooni ke ni malobaliya koilu ²⁰ ni joo soli ni subaaya ni lagboyane ni sosoli ni keleya ni jusu mangbaya ni natabaya ni

bɛnbaliya ni kanintema le fara ie jɔɔnna, ²¹ ni nata ni dɔlɔmin ni manamana ko dan natamin mɔɔilu, a ni wo jɔɔn gbɛɛ. N ye ai lalɔninna sisen ikomin n ka ai lalɔnin ja mɛn fɔlɔ ko mɔɔ mɛnilu ye ko su woilu kɛla, woilu tɛ ninyɔrɔ sɔrɔn Alla la mansaya rɔ.

²² Kɔni Nin Sɛniman ye a den mɛn kɛla mɔɔ jusu kɔndɔ, wo le jɛn di: kaninteya ni sewa ni jususuma ni muɔunnin ni mɔɔ dɛmɛnnin ni jumaya ni lemɛniya ²³ ni sabari a ni senjɛɛla. Sariya si tɛ ko su woilu kanma. ²⁴ Mɔɔ mɛnilu ye Isa Nɛnematɔmɔnin ta ri, alu ra ie sawonan koilu ni ie nata juu bailu bɛɛ gbɔngbɔn jiri kan. ²⁵ Ni an da jɛnemaya kura sɔrɔn Nin Sɛniman na, an ka kan ka an taama ka a bɛn a la sila ma. ²⁶ An kana jɛɛdabaya kɛ, an kana sɔsɔli lawuli an ni an jɔɔn tɛma, an kana an jɔɔn kɛɛya.

6

Lɛmɛniyamɔɔilu ka kan ka i jɔɔn dɛmɛn

¹ N badenmailu, ni ai ka mɔɔ do yen kojuu kɛla, ai mɛnilu ye taamala ka a bɛn Nin Sɛniman sawo ma, ai ye wo tii lali jususuma rɔ, ka a dɛmɛn a kɔseyila sila juma kan. Kɔni i ye i janto i jɛɛ rɔ, sa i fanan kana manɛɛn ka kojuu wo jɔɔn kɛ. ² Ai ye i jɔɔn dɛmɛn ai la doninilu tala sa ai ri Nɛnematɔmɔnin na sariya labato a ja ma. ³ Ni mɔɔ mɛn ye a mirila ko ale ye mɔɔ ba ri, ka a tɛrɛn a tɛ foyi ri, wo tii ye a jɛɛ le lafilila. ⁴ Mɔɔ kelen kelenna bɛɛ ye a jɛɛ la kewalilu fɛsɛfɛsɛ a ni ka a jɛɛ bonya. A mako tɛ a la ka a la kewalilu la mɔɔ gbɛɛ ta ma. ⁵ Baa bɛɛ ka kan ka a jɛɛ la kunko ta.

⁶ Karanden men da Alla la kumakan sɔrɔn ka a karan, wo tii ka kan ka a la karanmɔɔ sɔ a la bolofen jumailu rɔ.

⁷ Ai kana ai jɛrɛ lafili. Mɔɔ ti se mɔnɛdona Alla rɔ wala ka a mayɛɛ. Baa mɔɔilu wa si su su foyi sɛnɛ rɔ, alu ri suman su wo sɔrɔn. ⁸ Ɔn, mɔɔ mɛn wa sɔn a jɛrɛ farikolo nata juuilu ma ka kojuu kɛ, wo tii ri saya sɔrɔn. Kɔni mɔɔ mɛn wa sɔn Nin Sɛniman diyana koilu ma ka kojuma kɛ, wo tii ri jɛnemaya banbali sɔrɔn. ⁹ An kana kori kojuma kɛ rɔ, baa ni an ma jiitɛ ka a boloka, an di a tɔnɔ sɔrɔn a waati la. ¹⁰ Wo le kosɔn, an wa fɛrɛ sɔrɔn tuma mɛn na, an ka kan ka kojuma kɛ mɔɔilu bɛɛ yɛ, ka tɛrɛ tɛ an badenma lemɛniyamɔɔilu ma.

Kuma laban

¹¹ Nba, ai ye sɛbɛden kunba jɛnilu ragbɛ. Nde ye woilu sɛbɛla n jɛrɛ bolo le la ka a lawa ai ma. ¹² Mɔɔ mɛnilu ye a fɛ ka ai diyagboya ko ai ye kojiikɛ, alu bɛɛ ye a jɛninna ka diya mɔɔilu yɛ tuun, baa alu tɛ a fɛ mɔɔilu ye ie tɔrɔ Nɛnematɔmɔnin faa gbɔngbɔn jiri kan wo kosɔn. ¹³ Baa mɔɔ mɛnilu kojiikɛ la, woilu jɛrɛ tɛ Nabi Musa la sariya labatola. Kɔni alu ye a fɛ ai ye kojiikɛ sa alu ri se alu jɛrɛbonyala ko alu ka a kɛ kojiikɛ nɔ ra kɛ ai fari ma. ¹⁴ Nde kɔni, n tɛna n jɛrɛbonyala ko si ma, fo an na Maari Isa Nɛnematɔmɔnin faa ko gbɔngbɔn jiri kan. A la saya kosɔn gbɔngbɔn jiri wo kan, dunuɲa koilu ye n jana ikomin fen mɛnilu faani. N fanan ye dunuɲa jana ikomin fen mɛn faani. ¹⁵ Kojiikɛ tɛ foyi ri. Kojiikɛbaliya fanan tɛ foyi ri, foo a kɛ danfen kura ri.

¹⁶ Menilu ye sila wo taamala a ni Isirayeli mɔɔilu* fanan, Alla ye jususuma di wo bɛɛ ma, ka hina ie la.

¹⁷ Nba, sisen mɔɔ si kana n tɔrɔ butun, baa tɔrɔya nɔ menilu ye n fari ma, n ka woilu sɔrɔn Isa le kosɔn.

¹⁸ N badenmailu, an Maari Isa Nenematɔmɔnin na jumaya ye to ai fɛ. Amina.

* **6:16** a la Isirayeli mɔɔilu wo kɔrɔ ye le mɔɔ menilu lemeniyani Maari Isa ma ko ale le ye an kisiba ri.

Alla la Kitabu Seniman
Portions of the Holy Bible in the Sankaran Maninka
language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue
Sankaran Maninka de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Sankaran Maninka

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

bb49d365-c43a-57d0-a386-570745648030